

Raadsvoorstel

Onderwerp: Ondernemersfonds Ridderkerk	College van burgemeester en wethouders 28 oktober 2025	Zaaknummer 2025-042171
Portefeuillehouder Henk van Os	Commissie Samen leven 27 november 2025	Openbaar
Opsteller: Marianne Vogelenzang	Gemeenteraad 11 december 2025	

Geadviseerd besluit

1. In te stemmen met de oprichting van een ondernemersfonds in Ridderkerk per 1 januari 2026.
 2. In te stemmen met een verhoging van het OZB-tarief niet-woning van € 35 over € 100.000 WOZ-waarde per 1 januari 2026 ten behoeve van de dekking van het ondernemersfonds.
 3. Deze verhoging, als zijnde een opslag van 0,035% op het OZB-tarief eigenaren niet-woningen, te verwerken bij de vaststelling van de OZB-tarieven niet-woningen.
 4. De extra verhoging van de OZB ten behoeve van het ondernemersfonds jaarlijks via een subsidie beschikbaar te stellen aan de op te richten Stichting Ondernemersfonds Ridderkerk.
 5. De financiële gevolgen te verwerken in de P&C documenten.
-

Raadsvoorstel

Inleiding

Afgelopen jaren heeft Ridderkerk zich economisch sterk ontwikkeld. Dit is mede het gevolg van haar goede ligging aan snelwegen en de nabijheid van de Rotterdamse haven. Vanwege de ontwikkeling van de lokale economie en toenemende omvang en complexiteit van de opgaven is het steeds belangrijker dat ondernemers goed zijn georganiseerd. Met de invoering van een ondernemersfonds ontstaan samenwerkingsverbanden die eerder niet vanzelfsprekend waren. Een samenwerkingsverband van ondernemers binnen een ondernemersfonds vergroot de samenhang, slagkracht, (kosten)efficiëntie en stabiliteit om opgaven en uitdagingen op het gebied van veiligheid, energietransitie, arbeidsmarkt en uitstraling op te vangen.

Het ondernemersfonds heeft als doel de lokale economische structuur en het vestigingsklimaat te bevorderen en de positie van ondernemers en maatschappelijke partijen te versterken. We zetten in op een structureel fonds dat ondernemers en maatschappelijke organisaties verbindt en faciliteert om gezamenlijk collectieve voorzieningen te bekostigen en nieuwe initiatieven te ontplooiën.

De financiering gebeurt via een opslag op de onroerende zaakbelasting (OZB) over alle niet-woningen. Een brede stuurgroep geformeerd met vertegenwoordiging van het grootste gedeelte van de bedrijventerreinen en winkelcentra hebben verzocht om een opslag van € 35 per € 100.000 WOZ-waarde ten behoeve van het ondernemersfonds. Deze verhoging wordt één op één doorgezet als subsidie richting de stichting van het ondernemersfonds. Samen met ondernemers en maatschappelijke partijen is nagedacht over een passende vorm voor onze gemeente. Op basis van die gesprekken heeft een brede stuurgroep met ondersteuning van adviesbureau Blaauwberg aanbevolen om een ondernemersfonds met 9 trekkingsgebieden op te richten; 4 bedrijventerreinen en 5 wijken. Er ontstaat meer verbinding tussen ondernemers op de diverse bedrijventerreinen, winkeliers in diverse centra, scholen, sportverenigingen en andere maatschappelijke organisaties.

Binnen een trekkingsgebied maken de ondernemers en maatschappelijke partners samen aanspraak op de ingebrachte gelden.

Elk gebied krijgt een investeringsbudget naar rato van de vastgoedwaarde. De 9 gebieden beschikken elk over 90% van de eigen inleg (terreinen, centra) en er is een klein budget, 10%, voor overkoepelende samenwerking.

De rol van de gemeente is dat de raad besluit tot een verhoging van de OZB op niet-woningen en de uitkering van de meeropbrengst van die OZB als subsidie aan de Stichting Ondernemersfonds Ridderkerk toekent. Het college sluit daarvoor een overeenkomst (convenant) met de stichting, waarin de randvoorwaarden voor het functioneren van het ondernemersfonds worden vastgelegd. Het ondernemersfonds zal vervolgens zelfstandig functioneren en besluiten over de bestedingen zonder verdere inmenging van de gemeente.

Beoogd effect

Het versterken van het vestigingsklimaat voor ondernemers en maatschappelijke organisaties en het stimuleren van de samenwerking en economie via de oprichting van een ondernemersfonds in Ridderkerk.

Relatie met beleidskaders

Collegeprogramma 2022 - 2026.

Argumenten

1.1 Stuurgroep laat zien dat er grotendeels potentie en draagvlak is voor een ondernemersfonds

Er is een brede stuurgroep geformeerd met vertegenwoordiging van het grootste gedeelte van alle bedrijventerreinen en winkelcentra. Met de stuurgroep zijn sinds april zes bijeenkomsten geweest om te onderzoeken welk plan het beste past bij de Ridderkerkse ondernemers. Elk collectief is in de gelegenheid gesteld zijn/haar input te geven en te staven met de achterban. De stuurgroep heeft gecommuniceerd binnen de eigen achterbannen over het voorstel om te komen tot een ondernemersfonds. Er zijn nieuwsbrieven verschenen en tijdens diverse (bestuurs)bijeenkomsten is er aandacht besteed aan de komst van het fonds. Dat heeft overwegend tot positieve respons geleid. Vragen over het voortbestaan en opbrengsten van de BIZ'en konden naar tevredenheid beantwoord

worden.

1.2 Het ondernemersfonds borgt bestaande voorzieningen (inclusief BIZ'en) en breidt deze uit

Ondernemers zien kansen om bestaande voorzieningen onder te brengen in het fonds. Denk aan beveiliging, events, parkmanagement en centrumactiviteiten. En waar mogelijk ook uit te breiden. Dit brengt schaalvoordelen met zich mee, zorgt voor structurele borging van deze voorzieningen en sluit mogelijke 'freeriders' uit, die nu niet meebetalen maar wel meeprofiten.

De vier bestaande Bedrijfsinvesteringszones (BIZ Cornelisland, BIZ Dillenburgplein, BIZ Vlietplein en BIZ Winkelhart) kunnen naast het fonds blijven bestaan. Cornelisland zal de BIZ bijdrage verlagen en bij het aflopen van de andere drie BIZ'en kan een heroverweging worden gemaakt of de eigenaren BIZ komt te vervallen. Het ligt voor de hand dat de gebruikers BIZ door blijft lopen. In het bijgevoegde rapport van Bureau Blaauwberg wordt hier dieper op in gegaan.

Het instellen van het ondernemersfonds zorgt voor continuïteit en gebieden zullen niet zonder financiële ondersteuning komen te zitten als een BIZ onverhoopt niet verlengd wordt.

1.3 Versterking van organisatiegraad op Donkersloot

De komst van het fonds zou voor Donkersloot ook een doorbraak zijn en vleugels geven aan het bestaande, beperkte collectief van bedrijven. Er is dan structureel investeringsgeld voorhanden om gerichte investeringen op het terrein te doen. De noodzaak om collectief te investeren is hoog. Te denken valt aan beveiliging, parkmanagement, netcongestie, etc.

1.4 Een ondernemersfonds stimuleert de economie en dient een publiek belang

Voor de gemeente zelf is de komst van een ondernemersfonds ook interessant. Aan de voorkant wordt vastgelegd dat investeringen uit het ondernemersfonds het publieke doel 'economische stimulering' moeten dienen. Hierdoor wordt er met de komst van het fonds geïnvesteerd in zaken die het economische klimaat in Ridderkerk zullen versterken. Dat maakt Ridderkerk ook aantrekkelijker voor nieuwe partijen. Daarnaast zorgt het fonds voor continuïteit, waardoor er plannen voor de langere termijn kunnen worden gemaakt. Een bijkomend voordeel voor de gemeente is dat het met een fonds een vast aanspreekpunt heeft met zowel het bedrijfsleven als de non-profit sector.

1.5 Ondernemersfondsen zijn een beproefde methode in de rest van het land

Er bestaan circa 50 ondernemersfondsen verspreid over het land die met dezelfde methodiek werken. Het eerste fonds is in Leiden in 2005 opgericht. Nabij hebben Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Zwijndrecht ook een ondernemersfonds.

Doordat er weinig restricties zitten aan wat er met een fonds bekostigd kan worden, is er een ruime variatie aan bestedingen mogelijk. Echter is er ook wel iets van een landelijke praktijk te zien. In onderstaande tabel is weergegeven waarin er vaak vanuit verschillende takken geïnvesteerd wordt.

	Eerste bestedingen	Latere bestedingen
Winkelcentra	• Sfeerverlichting • Promotie • Pas met kortingsacties	• Meerdaagse evenementen • Poolen van personeel • Lange termijnvisies
Bedrijventerreinen	• Parkmanagement (schoon, heel en veilig) • Camerabewaking en surveillance • Collectieve inkoop afvalinzameling en groenonderhoud	• Collectieve inkoop energie • Duurzame opwek i.r.t. netcongestie • Cofinanciering infrastructuur • Vergroening
Non-profit	• Cultuur- en sportevenementen • Bedrijfsbezoeken • Collectieve inkoop cursussen	• Organisatie techniekdagen / dag van de zorg • Collectieve werving personeel in tekortsectoren

1.6 Meer interactie met non-profit

De non-profitorganisaties zoals onderwijsorganisaties en sportverenigingen zijn, daartoe vaak ook uitgedaagd, zich steeds meer als onderneming gaan gedragen. Ze zijn gebaat bij goede contacten met ondernemers voor stagebeleid, voor personeelsvraagstukken, voor sponsoring, voor meer bezoekers, voor goede promotie, voor preventiebeleid en tal van andere zaken. En andersom biedt meer samenwerking ook kansen voor de ondernemers, om talent te werven, om aan de slag te gaan met gezonde werkplekken, om aansprekende events te organiseren. De bedrijven en non-profit instellingen zoeken elkaar hier en daar al op maar dan vooral op tijdelijke projecten. Het ontbreekt aan een structureel kader om meer verbindingen te leggen en cross-overs mogelijk te maken.

1.7 Met een proefperiode van 5 jaar heeft het fonds de kans om te groeien vanuit de pioniersfase naar een volwaardig fonds

Ook langlopende projecten kunnen hierdoor worden opgestart, omdat het fonds een looptijd tot en met 2030 heeft.

2.1. Dit tarief is door de stuurgroep voorgesteld ter financiering van het fonds

Dit tarief is tot stand gekomen op basis van drie belangrijke overwegingen:

1. De bedrijventerreinen Cornelisland en Nieuw Reijerwaard geven aan toe te kunnen met hun huidige begroting. Een kleine plus daarbovenop is wellicht nog wenselijk, dat biedt ruimte om meer zaken op te pakken zoals collectieve afvalinzameling en dergelijke. Maar de kosten moeten binnen de perken worden gehouden.
2. De winkelgebieden hebben een hogere financieringsbehoefte dan de bedrijventerreinen. Dat uit zich nu in relatief hoge BIZ-heffingen in een compact gebied. De overgang naar een fonds biedt kansen om de last over meer schouders te verdelen, maar de gebieden moeten er niet op achteruit gaan. Anders gezegd, de inkomsten moeten minimaal de huidige begrotingen matchen.
3. De collectieven op de terreinen geven aan dat enige overdracht van middelen aan de winkelcentra acceptabel is. Vitale en levendige centra zijn in zekere zin ook in het belang van de bedrijven op de terreinen, waarvan de werknemers voor een belangrijk deel in Ridderkerk wonen en recreëren. Die afdracht moet wel binnen redelijke grenzen zijn.

3.1. Op dit moment geldt dat alleen eigenaren belast worden voor de OZB heffing in Ridderkerk

4.1 Ook het gemeentelijk vastgoed zal participeren in het fonds

Daarbij ontstaat zo ook de kans om partijen in gemeentelijk vastgoed (sport, onderwijs, zorg en cultuur) actief te laten participeren in het fonds. Het vastgoed van de gemeente wordt ook aangeslagen onder de OZB niet-woning. De gemeente is technisch gezien de enige partij die zich uit kan zonderen van het fonds door de subsidie aan de stichting te verlagen ter grootte van de lastenstijging van gemeentelijke vastgoed. Uitzondering van de gemeente betekent ook dat de scholen niet deelnemen aan het fonds. De gemeente is immers wettelijk verplicht om de huisvestingskosten van het primair en voortgezet onderwijs te bekostigen (inclusief de OZB). De stuurgroep heeft de gemeente verzocht ook te participeren in het fonds uit solidariteit. Daarbij vindt de gemeente een goed vestigingsklimaat belangrijk. Het inbrengen van het gemeentelijk vastgoed heeft een kleine invloed op de uiteindelijke omvang van het fonds, te weten € 23.500.

4.2. De meeropbrengst van de OZB-verhoging bekostigt het fonds

In totaal zal de meeropbrengst in 2026 ongeveer € 530.000 bedragen. Om dit geld bij de ondernemers en non-profitorganisaties te krijgen, zal dit via een subsidie aan het fonds beschikbaar moeten worden gesteld.

Overleg gevoerd met

Het traject om te komen tot een ondernemersfonds is gedragen door de stuurgroep ondernemersfonds. Negen collectieven uit het bedrijfsleven nemen deel en het grootste gedeelte van de bedrijventerreinen en winkelcentra zijn vertegenwoordigd; BIZ Cornelisland, BIZ Dillenburgplein, BIZ Vlietplein, BIZ Winkelhart, Ondernemersplatform, RONDO, Boelewerf Bolnes, Nieuw Reijerwaard en Vereniging Duurzaam Donkersloot.

Gedurende een traject van een half jaar heeft elk collectief zijn input gegeven en hebben zij met hun achterban het plan voor een fonds gestaafd. Daarnaast heeft Bureau Blaauwberg gesprekken gevoerd met maatschappelijke organisaties vanuit sport, onderwijs en zorg.

Kanttekeningen

1.1 Er blijven altijd belanghebbenden die minder positief zijn over het initiatief

In het algemeen wordt het initiatief door ondernemers en maatschappelijke partijen positief ontvangen, maar er zullen altijd belanghebbenden zijn die minder positief zijn. De bevindingen van de stuurgroep hebben echter aangetoond dat er voldoende potentie en draagvlak is voor een ondernemersfonds in Ridderkerk.

3.1 Financiële deelname van gemeente leidt niet tot inhoudelijke deelname binnen het fonds

Een ondernemersfonds is vóór en dóór ondernemers en maatschappelijke partijen. Inhoudelijke inmenging vanuit de gemeente over bestedingen van de middelen in het fonds is daarom niet wenselijk. Dit komt nadrukkelijk in het convenant te staan tussen gemeente en de stichting. Wel zal de gemeente een faciliterende rol spelen en het ondernemersfonds actief promoten.

3.2 Verhoging van de OZB leidt tot een lichte lastenverzwaring

De komst van het fonds leidt per saldo tot een verhoging van de OZB op niet-woningen. Het is echter een investering dóór en vóór ondernemers en maatschappelijke organisaties, waar veel tegenover staat (betere organisatie, meer activiteiten, veiligere werkomgeving, meer samenwerking en aantrekkelijker economisch klimaat).

Daarbij krijgen de deelnemers aan het fonds hun eigen opgebrachte geld weer beschikbaar om zelf gezamenlijk te bepalen wat er met het geld gebeurt. Dit wordt niet opgelegd door de gemeente, maar is een initiatief van ondernemers en non-profit zelf. De gemeente stelt slechts haar instrumenten beschikbaar om dit goed te regelen.

4.1. Verhoging van de OZB leidt ook tot stijging van de lasten van gemeentelijk vastgoed

Door de verhoging van het OZB-tarief stijgen ook de lasten van het gemeentelijk vastgoed, zoals de sporthallen en sportvelden. Dat vergt een jaarlijkse investering van € 23.500. Daarnaast is de gemeente wettelijk verplicht om de OZB over primair en voortgezet onderwijsgebouwen te betalen. Op basis van de huidige vastgoedwaarde betekent dit een stijging van circa € 21.600 per jaar.

Uitvoering/vervolgstappen

Na het principebesluit door de raad over de oprichting van het ondernemersfonds, volgt nog het raadsbesluit over de belastingverordeningen 2026. Daarna zal het college de stuurgroep verzoeken de Stichting Ondernemersfonds Ridderkerk op te richten. Vervolgens zullen het college en de stichting een overeenkomst (convenant) sluiten voor de uitvoering van het ondernemersfonds. De onderlinge afspraken worden vastgelegd, waaronder het non-interventie beginsel (geen gemeentelijke beïnvloeding van bestedingen aan de voorkant) en het non-substitutie beginsel (geen afwenteling van publieke taken door de gemeente op het ondernemersfonds).

Ter voorbereiding hierop werkt de stuurgroep nu al aan de vorming van de (bestuurs)structuur voor het ondernemersfonds en de bemensing daarvan. Per 1 januari 2026 zal het ondernemersfonds formeel operationeel zijn; de daadwerkelijke uitvoering zal wellicht nog iets meer tijd vergen en een feit zijn in de loop van het eerste kwartaal van 2026.

Het ondernemersfonds zal vervolgens zelfstandig functioneren en besluiten over de bestedingen; de gemeente heeft hierin geen stem. Het ondernemersfonds is aanvullend op de eigen taken en verantwoordelijkheden van de gemeente en kan initiatieven van ondernemers(verenigingen), verenigingen en stichtingen in Ridderkerk financieren. Het ondernemersfonds organiseert daarvoor ook een eigen platform of stuurgroep waarin plannen worden ingediend en besproken.

Evaluatie/monitoring

Jaarlijks legt de Stichting Ondernemersfonds Ridderkerk verantwoording af aan de gemeente door middel van een jaarverslag, inclusief financieel overzicht. In het vijfde jaar zal het fondsbestuur het initiatief nemen voor een evaluatie. Dat is ook een logisch moment om na te gaan of voortzetting van het fonds wenselijk is en of aanpassingen van de indeling in trekkingsgebieden nodig zijn dan wel in de tarifiering. Uw raad wordt hierover middels een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Mocht daar

aanleiding toe zijn dan kan een tariefaanpassing ook eerder plaatsvinden bij de jaarlijkse behandeling van de belastingverordening.

Financiën

De verhoging van het OZB-tarief niet-woningen leidt tot een verhoging van de totale belastingopbrengst. Deze meeropbrengst wordt een-op-een doorgezet als subsidie richting het ondernemersfonds en is daarmee budgetneutraal. Voor 2026 wordt het percentage vastgesteld op basis van € 35 per € 100.000 WOZ-waarde. Aan het einde van 2026 wordt berekend hoe groot de omvang van het fonds is ten opzichte van de totale opbrengst OZB niet-woningen (percentage van de totale opbrengst). Voor de jaren 2027 en verder zal niet het absolute bedrag van €35, maar dat percentage bepalend zijn voor de hoogte van de subsidie. Daarmee is het fonds automatisch geïndexeerd.

Met deze bijdrage ontstaat een gezamenlijk investeringsbudget van € 530.000 per jaar voor heel Ridderkerk. Daarvan is € 342.000 bestemd voor de bedrijventerreinen. Naast de budgetten voor de trekkingsgebieden, is er een gemeentebreed budget van circa € 56.000 per jaar voor overkoepelende samenwerking (gebiedsoverstijgend). In een platform bespreken de collectieven de gewenste bestedingen.

Door de verhoging van het OZB-tarief stijgen ook de lasten van het gemeentelijk vastgoed, zoals de sporthallen en sportvelden. Daarnaast is de gemeente wettelijk verplicht om de OZB over scholen te betalen. Op basis van de huidige vastgoedwaarde betekent dit een stijging van circa € 45.000 aan lasten voor de gemeente. Dit zal verwerkt worden in de 1e Tussenrapportage 2026.

De € 4.000 uitvoeringskosten door SVHW (extra regel op de aanslag) worden niet uit het fonds betaald en komen ten laste van de gemeente.

Juridische zaken

N.v.t.

Duurzaamheid en Ecologie

Een ondernemersfonds voorziet ondernemend Ridderkerk en breder (verenigingen, maatschappelijke organisaties) van een duurzame basis voor samenwerking en een slagvaardige structuur om collectieve initiatieven te ontplooien. Daarbij wordt ook nadrukkelijk gedacht aan initiatieven in het kader van duurzaamheid, energiebesparing en hernieuwbare energieopwekking, maar dit zal verdere uitwerking moeten krijgen onder het ondernemersfonds en is ook aan het fonds zelf.

Inclusiviteitstoets

Alle eigenaren van niet-woningen zullen via de OZB indirect bijdragen aan het ondernemersfonds, dus krijgen ook het recht om plannen in te dienen bij het ondernemersfonds. De stichting krijgt ook als opdracht mee om toe te zien op een besteding die ten bate is van geheel ondernemend Ridderkerk, inclusief de betrokken verenigingen en maatschappelijke organisaties. Het college faciliteert dit uiteraard, in het bijzonder voor de "non-profit sectoren" sport, onderwijs, zorg en cultuur.

Communicatie/participatie na besluitvorming

Gemeente heeft alvast de website www.ondernemersfondsridderskerk.nl laten maken. Dit om bekendheid te geven aan het initiatief en om vragen te beantwoorden. Per 1 januari wordt de website overgedragen aan de stichting.

De ondernemers uit de stuurgroep en het begeleidende adviesbureau zullen op de hoogte worden gebracht van het besluit. De collectieven zullen via hun kanalen het besluit delen en de gemeente op de gemeentelijke website.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris,

de burgemeester,

mw. M. Kitselar

dhr. C.A. Oosterwijk

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Ridderkerk.pdf
2. Onderzoeksrapport Blaauwberg - Oriëntatie op een Ondernemersfonds Ridderkerk - oktober 2025.pdf

CONCEPT RAADSBSLUIT

Onderwerp: Ondernemersfonds Ridderkerk	Gemeenteraad: 11 december 2025	Zaaknummer:
	Commissie samen leven 27 november 2025	

De raad van de gemeente Ridderkerk,
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders op 28 oktober 2025,
gelet op

;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de oprichting van een ondernemersfonds in Ridderkerk per 1 januari 2026.
 2. In te stemmen met een verhoging van het OZB-tarief niet-woning van € 35 over € 100.000 WOZ-waarde per 1 januari 2026 ten behoeve van de dekking van het ondernemersfonds.
 3. Deze verhoging, als zijnde een opslag van 0,035% op het OZB-tarief eigenaren niet-woningen, te verwerken bij de vaststelling van de OZB-tarieven niet-woningen.
 4. De extra verhoging van de OZB ten behoeve van het ondernemersfonds jaarlijks via een subsidie beschikbaar te stellen aan de op te richten Stichting Ondernemersfonds Ridderkerk.
 5. De financiële gevolgen te verwerken in de P&C documenten.
-